

Міністерство освіти і науки України
Харківська національна академія міського господарства

Т.М. Колесник, О.В. Шахова

Програма та робоча програма
навчальної дисципліни

“СТАТИСТИКА”

*(для студентів 2 курсу денної та 3 курсу заочної форм навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»,
за галуззю знань 0305 «Економіка та підприємництво» та
напрямів підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства»,
6.030509 – «Облік і аудит»)*

Харків – ХНАМГ – 2009

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Статистика» (для студентів 2 курсу денної та 3 курсу заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», за галуззю знань 0305 «Економіка та підприємництво» та напрямів підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства», 6.030509 – «Облік і аудит») / Укл.: Колесник Т.М., Шахова О.В. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 30 с.

Укладачі: Т.М. Колесник

О.В. Шахова

Рецензент: зав. кафедри менеджменту і маркетингу в міському господарстві ХНАМГ, проф., канд. екон. наук Є.М. Кайлюк

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту і маркетингу в міському господарстві, протокол № 1 від 29.08.2008 р.

Зміст

стор.

Вступ.....	4
1. Програма навчальної дисципліни.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	9
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	10
1.5. Анотації дисципліни.....	11
2. Робоча програма навчальної дисципліни.....	13
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	13
2.2. Зміст дисципліни.....	15
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	18
2.2.2. План лекційного курсу.....	19
2.2.3. План практичних (семінарських) занять.....	20
2.2.4. Індивідуальне завдання (ІЗ).....	21
2.3. Самостійна робота студентів.....	21
2.4. Засоби контролю та структура	22
2.5. Інформаційно-методичне забезпечення.....	28

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни - це формування знань щодо методів збирання, оброблення та аналізу інформації про соціально-економічні явища і процеси.

Завдання, що будуть вирішені у процесі викладання дисципліни, є вивчення принципів організації статистичних спостережень, методик розрахунків показників статистичного аналізу соціально-економічних явища і процесів.

Предмет вивчення дисципліни - це розміри й кількісні співвідношення масових явищ і процесів у економіці.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з літературою, довідниками зі статистики.

Програма навчальної дисципліни „Статистика” розроблена на основі:

- ГСВОУ МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки бакалавра за спеціальністю 6.050100 «Економіка підприємства» напряму підготовки 0501 «Економіка і підприємництво», 2004 р.

- ГСВОУ МОНУ «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальностями напряму 0501 - «Економіка і підприємництво», 2006 р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напряму 6.030504 – «Економіка підприємства», 2007 р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напряму 6.030509 – «Облік і аудит», 2007 р.

Програма навчальної дисципліни „Статистика” ухвалена кафедрою «Менеджменту і маркетингу в міському господарстві» **протокол № 1 від 29.08.2008 р.** та Вченою радою факультету «Менеджменту» **протокол № 1 від 29.08.2008 р**

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета вивчення дисципліни є формування знань щодо методів збирання, оброблення та аналізу інформації про соціально-економічні явища і процеси.

Завдання, що будуть вирішені у процесі викладання дисципліни, є вивчення принципів організації статистичних спостережень, методик розрахунків показників статистичного аналізу соціально-економічних явища і процесів.

Предмет вивчення дисципліни - це розміри й кількісні співвідношення масових явищ і процесів у економіці.

Навчальна дисципліна «Статистика» належить до циклу нормативних професійних дисциплін за напрямом підготовки 0501 – «Економіка і підприємництво».

Таблиця 1.1 – Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
1. Вища математика. 2. Математичне програмування. 3. Теорія ймовірностей і математична статистика.	1. Теорія економічного аналізу. 2. Економіка підприємництва. 3. Фінанси.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Статистика

(5/180)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. СТАТИСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ

Тема 1. Методологічні засади статистики

Предмет статистики. Система методів статистики і статистичні показники. Завдання статистики в умовах економічної реформи в Україні. Класифікація статистичних дисциплін. Організація державної, відомчої, регіональної, муніципальної та біржової статистики в Україні.

Тема 2. Статистичне спостереження

Суть і методика проведення статистичних спостережень. Класифікація ознак, які реєструються при спостереженні. Організаційне забезпечення статистичного спостереження. Об'єкт та одиниця спостереження. Три форми статистичного спостереження: звітність, спеціально організоване статистичне спостереження і реєстри. Поточне, періодичне та одноразове спостереження. Суцільне та несукцільне (вибіркове, монографічне, основного масиву, анкетне, моніторинг) спостереження. Три способи статистичного спостереження: безпосередній облік фактів; документальний облік; опитування. Помилки спостереження та методи їх контролю.

Тема 3. Зведення і групування статистичних даних

Цілі й завдання статистичного зведення. Поняття про зведення, його організацію та види. Поняття, завдання та види групувань. Групові ознаки – якісні (атрибутивні) та кількісні. Вибір інтервалів при кількісних ознаках. Статистичні таблиці, їх види, правила побудови та аналізу.

Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники

Абсолютні й відносні статистичні показники. Поняття, види і одиниці вимірювання абсолютних величин. Поняття і одиниці вимірювання відносних величин. Види відносних величин.

ЗМ 1.2. СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДАНИХ

Тема 5. Аналіз рядів розподілу

Поняття про ряди розподілу. Їх види. Форми рядів розподілу та їх характеристика. Криві розподілу та способи перевірки гіпотез. Графічне зображення рядів розподілу.

Тема 6. Аналіз концентрації, диференціації та подібності розподілів

Поняття про методи систематизації обробки та використання статистичних даних. Закони розподілу. Закони розподілу випадкових величин: нормальний закон розподілу, закон Пуассона, закон Фішера. Зв'язок емпіричних розподілів з ймовірними. Перевірка статистичних гіпотез. Статистичні оцінки.

Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків

Види і форми взаємозв'язку між явищами. Методи та прийоми вивчення взаємозв'язку. Метод паралельних даних. Метод аналітичного групування. Основи кореляційно-регресійного аналізу. Множинна регресія. Дисперсійний аналіз.

Тема 8. Аналіз інтенсивності динаміки

Поняття про ряди динаміки. Види й типи динамічних рядів. Характеристики динамічних рядів і способи їх розрахунку. Основні прийоми обробки динамічних рядів. Метод змикання рядів динаміки. Проведення динамічних рядів до єдиної основи.

Тема 9. Аналіз тенденцій розвитку та коливань

Основні прийоми аналізу рядів динаміки (методи визначання, основні тенденції розвитку). Метод збільшення інтервалів. Метод плинних середніх. Метод аналітичного вирівнювання. Метод сезонних коливань. Індекс сезонності.

Тема 10. Індексний метод

Поняття, значення і кваліфікація індексів. Основні напрямки використання індексного методу. Основні форми індексів. Побудова загальних індексів. Загальна (основна) формула для побудови індексів порівняння рівня статистичних показників і індексів впливу факторів. Індеси агрегатні, середньоарифметичні й середньогармонійні. Індеси змінного й постійного складу. Індеси структури. Взаємозв'язок індексів. Системи індексів. Територіальні індеси.

Тема 11. Вибірковий метод

Поняття статистичної вибірки, її переваги й недоліки в порівнянні з суцільним спостереженням. Види вибіркового обстеження. Схеми відбору. Визначення середніх і граничних помилок при різних схемах відбору. Визначення обсягу вибірки. Способи поширення вибірових даних на генеральну сукупність.

Тема 12. Подання статистичних даних: таблиці, графіки, карти

Статистичні таблиці, їх види, правила побудови та аналізу. Графічний метод зображення статистичних даних. Поняття та значення графічного методу в статистиці. Основні види графіків, Правила їх побудови. Карти та правила їх побудови.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

(відповідно до галузевих стандартів ОКХ і засобів діагностики (ЗД): виробничі функції, типові завдання діяльності і вміння (за рівнями сформованості), якими повинні оволодіти студенти внаслідок вивчення даної дисципліни)

Таблиця 1.2 - Освітньо-кваліфікаційні вимоги до підготовки бакалаврів

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Типові завдання діяльності, в яких використовують вміння і знання	Виробничі і соціальні функції, до яких відносяться типові задачі діяльності
1	2	3
<p>Фахівець повинен оволодіти знаннями щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> діяльності обліково-контрольної та адміністративно-господарської роботи; використання стандартних методик на основі даних статистичної звітності, бухгалтерського обліку та спеціальних досліджень оцінювати економічний потенціал та динаміку розвитку організації; використання цих методик в розрахунках та при вирішенні практичних завдань. 	Наукові дослідження в галузі використання статистики	Науково-дослідна робота
<p>Фахівець повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> системно аналізувати діяльність підприємства; оцінювати результати господарської діяльності підприємства; скласти схему рішення завдання; знайти потрібні формули; користуватись довідковою літературою. 	Соціально-виробнича	Науково-дослідна робота
<p>Бакалавр повинен вивчити:</p> <ul style="list-style-type: none"> суть і методику проведення статистичних спостережень; організаційне забезпечення статистичного спостереження; статистичну звітність, види звітності та контролю; класифікацію відносних величин; види та форми середніх величин; техніку обчислення індексів та економічний зміст; побудову аналітичних таблиць та рядів динаміки; індексний метод аналізу використання матеріальних ресурсів; макроекономічні показники життєвого рівня населення; соціальні та демографічні показники життєвого рівня. 	Виробнича	Проектувальна, виконавча

Продовження табл. 1.2

1	2	3
Бакалавр повинен вміти: <ul style="list-style-type: none"> • використовуючи стандартні методики, проводити аналіз і розрахунок економічних показників діяльності; • з урахуванням особливостей застосування натуральних та вартісних показників у різних галузях, використовуючи стандартні методики, обґрунтувати програму виробництва й обсяги діяльності; • визначивши ефективність використання ресурсів на основі стандартних методик, обґрунтувати шляхи їх економії; • розраховувати продуктивність праці й обґрунтовувати заходи щодо її підвищення. 	Виробнича	Технологічна
Бакалавр повинен вміти використовувати статистичну документацію, науково-технічну літературу та застосовувати отриманні знання на практиці.	Соціально-виробнича	Управлінська, організаційна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Статистика. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та самостійної роботи студентів. – К.: КДТЕУ, 1997.
2. Статистика. Підручник/ С.С. Герасименко, А.В. Головач та ін. – К.: КНЕУ, 2000.
3. Статистика. Уч. пособие/ Под ред. М.Р.Ефимовой. – М.: ИНФРА, 2000.
4. Статистика. Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни/ А.М. Єріна, Р.М. Моторин, А.В. Головач та ін. - К.: КНЕУ, 2002.
5. Уманець Т.В., Пігапєв Ю.В. Статистика. Навч. посібник. – К.: Вікар, 2003.

1.5. Анотації дисципліни

Анотація програми навчальної дисципліни

СТАТИСТИКА

Мета та завдання вивчення дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок статистичної оцінки економічних явищ і процесів суспільного життя, оволодіння методами статистичного аналізу, формування вмінь: проводити статистичні дослідження, обчислювати узагальнюючі показники, будувати статистичні таблиці, графіки, виявляти закономірності та тенденції розвитку досліджуваних явищ.

Поняття ефективності та системи показників. Статистика національних рахунків в аналізі матеріальних і трудових балансів.

Аннотация программы учебной дисциплины

СТАТИСТИКА

Цель и задачи изучения дисциплины - это формирование теоретических знаний и практических навыков статистической оценки экономических явлений и процессов общественной жизни, овладение методами статистического анализа, формирование умений: проводить статистические исследования, рассчитывать обобщенные показатели, строить статистические таблицы, графики, выявлять закономерности и тенденции развития исследуемых явлений.

Понятие эффективности и система показателей. Статистика показателей жизненного уровня населения. Система национальных счетов в анализе материальных и трудовых балансов.

The summary of the program of a subject matter

STATISTICS

The purpose and problems of studying of discipline – formation of theoretical knowledge and practical skills of a statistical estimation of the economic phenomena and processes of public life, mastering by methods of the statistical analysis, formation of skills: to carry out statistical researches, to expect the generalized parameters, to build the statistical tables, diagrams, to reveal laws and tendencies of development of the researched phenomena.

Concept of efficiency and system of parameters of a vital level of the population. System of the national accounts one analysis of material and labor balances.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Таблиця 2.1 - Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Напрямок: 6.030504 – «Економіка підприємства»	Статус дисципліни - Нормативна
Модулів – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Рік підготовки: 2-й
Змістових модулів – 2		Триместр: 5-й
Загальна кількість годин – 180		Лекції – 24 год.
		Практичні – 36 год.
		Самостійна робота – 117 год.
		Вид підсумкового контролю: 3 год. 5 триместр – екзамен

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 35 % до 65 %.

Таблиця 2.2 - Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Напрями: 6.030504 – «Економіка підприємства» 6.030509 «Облік і аудит»	Статус дисципліни - Нормативна
Модулів – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Рік підготовки: 3-й
Змістових модулів – 2		Семестр: 5-й
Загальна кількість годин – 180		Лекції – 8 год.
		Практичні – 6 год.
		Самостійна робота – 166 год.
		Вид підсумкового контролю: 5 семестр – екзамен

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 8 % до 92 %.

Структура робочої програми навчальної дисципліни «Статистика» наведена в табл. 2.3 та табл. 2.4.

Таблиця 2.3 - Структура навчальної дисципліни «Статистика»
(денна форма навчання)

Напря­м під­го­тов­ки	Всього кредит/ /годин	Три­мес­тр	Го­ди­ни								Ек­за­мен (три­мес­тр)	За­лік (три­мес­тр)
			Ау­ди­тор­ні	у то­му чис­лі		Під­сум­ко­вий кон­троль	Са­мо­стій­на ро­бо­та	у то­му чис­лі				
				Лек­ції	Пра­ктич­ні, се­мі­на­ри			Кон­тр. роб	КП/КР	РГР		
6.030504 – ЕП	5/180	5	60	24	36	3	117	-	-	-	5	-

Таблиця 2.4 - Структура навчальної дисципліни «Статистика»
(заочна форма навчання)

Напрямок підготовки	Всього, кредит/ годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестри)	Заліки (семестри)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. робота	КП/КР	РГЗ		
6.030504 – ЕП, 6.030509 – ОіА	5/180	5	14	8	6	-	166	18	-	-	5	-

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Зміст дисципліни

Модуль 1. Статистика

(5/180)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. СТАТИСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ

Тема 1. Методологічні засади статистики

Предмет статистики. Система методів статистики і статистичні показники. Завдання статистики в умовах економічної реформи в Україні. Класифікація статистичних дисциплін. Організація державної, відомчої, регіональної, муніципальної та біржової статистики в Україні.

Тема 2. Статистичне спостереження

Суть і методика проведення статистичних спостережень. Класифікація ознак, які реєструються при спостереженні. Організаційне забезпечення статистичного спостереження. Об'єкт та одиниця спостереження. Три форми статистичного спостереження: звітність, спеціально організоване статистичне спостереження і реєстри. Поточне, періодичне та одноразове спостереження. Суцільне та несуцільне (вибіркове, монографічне, основного масиву, анкетне, моніторинг) спостереження. Три способи статистичного спостереження: безпосередній облік фактів; документальний облік; опитування. Помилки спостереження та методи їх контролю.

Тема 3. Зведення і групування статистичних даних

Цілі й завдання статистичного зведення. Поняття про зведення, його організацію та види. Поняття, завдання та види групувань. Групові ознаки – якісні (атрибутивні) та кількісні. Вибір інтервалів при кількісних ознаках. Статистичні таблиці, їх види, правила побудови та аналізу.

Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники

Абсолютні й відносні статистичні показники. Поняття, види і одиниці вимірювання абсолютних величин. Поняття і одиниці вимірювання відносних величин. Види відносних величин.

ЗМ 1.2. СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДАНИХ

Тема 5. Аналіз рядів розподілу

Поняття про ряди розподілу. Їх види. Форми рядів розподілу та їх характеристика. Криві розподілу та способи перевірки гіпотез. Графічне зображення рядів розподілу.

Тема 6. Аналіз концентрації, диференціації та подібності розподілів

Поняття про методи систематизації обробки та використання статистичних даних. Закони розподілу. Закони розподілу випадкових величин: нормальний закон розподілу, закон Пуассона, закон Фішера. Зв'язок емпіричних розподілів з ймовірними. Перевірка статистичних гіпотез. Статистичні оцінки.

Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків

Види і форми взаємозв'язку між явищами. Методи та прийоми вивчення взаємозв'язку. Метод паралельних даних. Метод аналітичного групування. Основи кореляційно-регресійного аналізу. Множинна регресія. Дисперсійний аналіз.

Тема 8. Аналіз інтенсивності динаміки

Поняття про ряди динаміки. Види й типи динамічних рядів. Характеристики динамічних рядів і способи їх розрахунку. Основні прийоми обробки динамічних рядів. Метод змикання рядів динаміки. Проведення динамічних рядів до єдиної основи.

Тема 9. Аналіз тенденцій розвитку та коливань

Основні прийоми аналізу рядів динаміки (методи визначання, основні тенденції розвитку). Метод збільшення інтервалів. Метод плинних середніх. Метод аналітичного вирівнювання. Метод сезонних коливань. Індекс сезонності.

Тема 10. Індексний метод

Поняття, значення і кваліфікація індексів. Основні напрямки використання індексного методу. Основні форми індексів. Побудова загальних індексів. Загальна (основна) формула для побудови індексів порівняння рівня статистичних показників і індексів впливу факторів. Індеси агрегатні, середньоарифметичні й середньогармонійні. Індеси змінного й постійного складу. Індеси структури. Взаємозв'язок індексів. Системи індексів. Територіальні індеси.

Тема 11. Вибірковий метод

Поняття статистичної вибірки, її переваги й недоліки в порівнянні з суцільним спостереженням. Види вибіркового обстеження. Схеми відбору. Визначення середніх і граничних помилок при різних схемах відбору. Визначення обсягу вибірки. Способи поширення вибірових даних на генеральну сукупність.

Тема 12. Подання статистичних даних: таблиці, графіки, карти

Статистичні таблиці, їх види, правила побудови та аналізу. Графічний метод зображення статистичних даних. Поняття та значення графічного методу в статистиці. Основні види графіків, Правила їх побудови. Карти та правила їх побудови.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями

Розподіл часу за модулями і змістовими модулями наведений у табл. 2.5 та табл. 2.6.

Таблиця 2.5 - Розподіл часу за модулями і змістовими модулями для студентів денної форми навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/ годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Підсум. контр.	СРС
Модуль 1. Статистика	5/180	24	36	3	117
ЗМ 1.1. Статистичні показники	2/72	8	11	1	52
ЗМ 1.2. Статистичний аналіз даних	3/108	16	25	2	65

Таблиця 2.6 - Розподіл часу за модулями і змістовими модулями для студентів заочної форми навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/ годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Статистика	5/180	8	6	-	166
ЗМ 1.1. Статистичні показники	2/72	3	3	-	66
ЗМ 1.2. Статистичний аналіз даних	3/108	5	3	-	100

2.2.2. План лекційного курсу

Таблиця 2.7 – План лекційного курсу з навчальної дисципліни

№№	Зміст	Кількість годин	
		6.030504 – ЕП; денне навчання	6.030504 - ЕП, 6.030509 – ОіА; заочне навчання
Модуль 1. Статистика		24	8
ЗМ 1.1. Статистичні показники		8	3
1.	Методологічні засади статистики	2	0,5
2.	Статистичне спостереження	2	0,5
3.	Зведення і групування статистичних даних	2	1
4.	Узагальнюючі статистичні показники	2	1
ЗМ 1.2. Статистичний аналіз даних		16	5
5.	Аналіз рядів розподілу	2	0,5
6.	Аналіз концентрації, диференціації та подібності розподілів	2	0,5
7.	Статистичні методи вимірювання взаємозв’язків	2	0,5
8.	Аналіз інтенсивності динаміки	2	0,5
9.	Аналіз тенденцій розвитку та коливань	2	0,5
10.	Індексний метод	2	1
11.	Вибірковий метод	2	0,5
12.	Подання статистичних даних: таблиці, графіки, карти	2	1

2.2.3. План практичних (семінарських) занять

План практичних (семінарських) занять для студентів денної та заочної форм навчання наведений у табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – План практичних (семінарських) занять

№№	Зміст	Кількість годин	
		6.030504 – ЕП; денне навчання	6.030504 - ЕП, 6.030509 – ОіА; заочне навчання
Модуль 1. Статистика		36	6
ЗМ 1.1. Статистичні показники		11	3
1.	Методологічні засади статистики	2	0,5
2.	Статистичне спостереження	3	0,5
3.	Зведення і групування статистичних даних	3	1
4.	Узагальнюючі статистичні показники	2,5	1
5.	Поточний контроль (тестування) зі ЗМ 1.1	0,5	-
ЗМ 1.2. Статистичний аналіз даних		25	3
6.	Аналіз рядів розподілу	3	-
7.	Аналіз концентрації, диференціації та подібності розподілів	3	-
8.	Статистичні методи вимірювання взаємозв’язків	4	-
9.	Аналіз інтенсивності динаміки	3	1
10.	Аналіз тенденцій розвитку та коливань	3	-
11.	Індексний метод	4	1
12.	Вибірковий метод	2	1
13.	Подання статистичних даних: таблиці, графіки, карти	2,5	-
14.	Поточний контроль (тестування) зі ЗМ 1.2	0,5	-

2.2.4. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Програмою дисципліни передбачено виконання індивідуального завдання для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

Метою виконання контрольної роботи є закріплення теоретичних знань, практичних вмінь, прищеплення навичок самостійної роботи зі спеціальною літературою.

Студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу у 5-му семестрі, приблизний обсяг роботи – 15-20 сторінок, плановий обсяг самостійної роботи – 18 годин на кожну контрольну роботу.

Контрольна робота виконується студентами відповідно з навчальним планом. Для виконання контрольної роботи з курсу необхідно проробити відповідні розділи підручників та навчальних посібників.

У процесі виконання контрольних робіт студенти занотовують відповіді на 1 теоретичне запитання з кожної теми лекційного курсу дисципліни, а також вирішують 5 задач відповідно заданому варіанту.

Контрольна робота вважається зарахованою, якщо студент відповів на всі поставлені запитання (відповідно до свого варіанту), виконав розрахунок задач в повному обсязі та отримав відповідний результат.

Зарахована контрольна робота є допуском до екзамену у 5-му семестрі .

2.3. Самостійна робота студентів

Для опанування матеріалу дисципліни «Статистика» окрім лекційних та практичних (семінарських) занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Вивчення додаткової літератури.
2. Робота з довідковими матеріалами.
3. Підготовка до практичних (семінарських) занять.
4. Підготовка до проміжного й підсумкового контролю.
5. Виконання самостійного завдання.
6. Виконання ІЗ (контрольної роботи – для студентів заочної форми навчання).

2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

Перевірку й оцінювання знань студентів викладач проводить в наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі практичних (семінарських) занять.
2. Оцінювання виконання індивідуального завдання (для студентів заочної форми навчання – контрольна робота).
3. Оцінювання засвоєння питань для самостійного вивчення.
4. Проведення проміжного контролю.
5. Проведення модульного контролю.
6. Проведення підсумкового письмового екзамену.

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної форми навчання наведено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9 - Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1. Статистичні показники. Тестування.	25,0
ЗМ 1.2. Статистичний аналіз даних. Тестування.	35,0
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Екзамен у письмовій формі	40,0
Всього за модулем 1	100,0 %

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів заочної форми навчання наведено в табл. 2.10.

Таблиця 2.10 - Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів заочної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)
Модуль 1. Статистика
Контрольна робота
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1
Екзамен у письмовій формі

Порядок поточного оцінювання знань студентів денної форми навчання

Поточне оцінювання здійснюють під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- 1) активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання самостійного завдання;
- 3) виконання поточного контролю;
- 4) виконання проміжного контролю.

Оцінку «відмінно» ставлять за умови відповідності виконаного завдання студентом або його усної відповіді за усіма чотирма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

Контроль систематичного виконання практичних (семінарських) занять і самостійної роботи

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;

4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, вирішенні завдань, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Контроль виконання поставлених задач при проведенні практичних занять здійснюється протягом 5-го триместру. За успішне та систематичне виконання поставлених завдань протягом двох змістових модулів студент отримує оцінку «відмінно» або по 25 та 35 % відповідно за поточний контроль. Якщо студент виконує поставлені завдання з відсутністю окремих розрахунків, які пояснюють вирішення завдання, то він отримує оцінку «добре» або по 20 і 30 % відповідно за поточний контроль. Все це враховують у відповідній сумі балів за кожний окремий змістовий модуль (табл. 2.9).

Самостійна робота студентів контролюється протягом триместру. При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проведення поточного контролю

Поточний контроль (тестування) здійснюється та оцінюється за питаннями, які винесено на лекційні заняття, самостійну роботу і практичні завдання. Поточний контроль проводять у письмовій формі після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал і виконані практичні (семінарські) та самостійні завдання в межах кожної теми змістового модулю. За кожним змістовим модулем проводиться поточне тестування (табл. 2.9) і кожному студентові виставляється відповідна оцінка за отриманою кількістю балів.

Проміжний модульний контроль

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модулю і вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації, здійснюють у вигляді тестування.

У 5-му триместрі після вивчення тем №№ 1 - 4 (ЗМ 1.1) студенти виконують тестові завдання до першого змістового модулю. Відповідно, після вивчення тем №№ 5 - 12 (ЗМ 1.2) - тестові завдання до другого змістового модулю.

Відповідно до програми навчальної дисципліни «Статистика» тестування проводять на останньому практичному занятті з кожного змістового модулю. Загальна тривалість тестів з модулю 1 «Статистика» – 1,0 година (по 0,5 години на опрацювання одного тесту з одного змістового модулю). Тестове завдання містить запитання одиничного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються критерії оцінювання. Для кожного тестового завдання розроблена шкала оцінювання, яка надається викладачем на розгляд студентів до проведення тестового контролю.

Проведення підсумкового письмового екзамену з Модулю 1

Умовою допуску до екзамену є сума накопичення балів за двома змістовими модулями, яка повинна бути не менша, ніж 51 бал (за внутрішнім вузівським рейтингом або системою ESTC) або наявність позитивних оцінок з проміжного модульного контролю (за національною системою).

Екзамен здійснюють у письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменаційний білет складається з двох питань з теоретичного матеріалу та одного практичного завдання (вирішення задачі), за кожну повну та правильну відповідь з теоретичного матеріалу студент отримує 15 %, а за вирішення задачі – 10 %. Загальна сума балів - 40 % (табл. 2.9).

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ECTS згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів Академії в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.11).

Таблиця 2.11 - Шкала перерахунку оцінок результатів навчання
в різних системах оцінювання

Система оцінювання	Шкала оцінювання						
Внутрішній вузівський рейтинг, %	100-91	90-71		70-51		50-0	
Національна 4-бальна і в системі ECTS	5 <i>відмінно</i> <i>A</i>	4 <i>добре</i> <i>B, C</i>		3 <i>задовільно</i> <i>D, E</i>		2 <i>незадовільно</i> <i>FX, F</i>	
Внутрішній вузівський рейтинг у системі ECTS, %	100-91	90-81	80-71	70-61	60-51	50-26	25-0
Національна 7-бальна і в системі ECTS	<i>відмінно</i> <i>A</i>	<i>дуже добре</i> <i>B</i>	<i>добре</i> <i>C</i>	<i>задовільно</i> <i>D</i>	<i>достатньо</i> <i>E</i>	<i>незадовільно*</i> <i>FX*</i>	<i>незадовільно</i> <i>F**</i>
ECTS, % студентів	<i>A</i> <i>10</i>	<i>B</i> <i>25</i>	<i>C</i> <i>30</i>	<i>D</i> <i>25</i>	<i>E</i> <i>10</i>	<i>FX*</i>	<i>F**</i>
							<i>не враховується</i>

* з можливістю повторного складання;

** з обов'язковим повторним курсом

Для студентів заочної форми навчання передбачені наступні види контролю засвоєних знань:

- у 5-му семестрі студенти виконують контрольну роботу, яка є допуском до екзамену (підсумковий контроль) (табл. 2.10).

Викладач оцінює роботу студента - «зараховано», якщо студент виконав у повному обсязі контрольну роботу.

Проведення підсумкового письмового екзамену з Модулю 1

Екзамен здійснюють у письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменаційний білет складається з двох питань з теоретичного матеріалу та одного практичного завдання (вирішення задачі), за кожну правильну відповідь студент отримує оцінку відповідно до кваліфікаційних вимог до бакалаврів за напрямками підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства», 6.030509 – «Облік і аудит».

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання:

Оцінка «відмінно» - Студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, передбачені програмою курсу, засвоїв основну та ознайомився із додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» - Студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, невеликих арифметичних помилок у розрахунках при розв'язанні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» - Студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні запитання, допустився грубих помилок у розрахунках при розв'язанні практичних завдань. Студент порушує послідовність викладу відповіді.

Оцінка «незадовільно» - Студент не дав відповіді на значну частину програмного матеріалу. У відповідях допущені значні помилки. Неправильно виконує розрахунки при розв'язанні практичних завдань.

2.5. Інформаційно-методичне забезпечення

Таблиця 2.8 - Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література	
1	2
1. Про державну статистику: Закон України // Голос України.- 1992.- 21 жовтня 1992.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
2. Про заходи щодо розвитку державної статистики: Указ Президента України від 22 листопада 1997 р. № 1299/97 // Статистика України. - 1998. - №1.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
3. Програма реформування державної статистики на період до 2002 року: Постанова Кабінету Міністрів України № 971 від 27.06.1998р.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
4. Статистика: Підруч. / С. С. Герасименко, А. В. Головач та ін.- К.: КНЕУ, 2000р.	ЗМ 1.1
5. Ефимова М. Р. , Петрова Е. В. , Румянцев В. Н. Общая теория статистики. 2-е изд. М.: ИНФРА. - М, 2004.	ЗМ 1.1
6. Єріна А. М., Пальян З. О. Теорія статистики. Практикум.-К.: «Знання», 2001.	ЗМ 1.1
7. Общая теория статистики. Статистическая методология в изучении коммерческой деятельности / Под ред. О. Э. Башиной, А. А. Спирина – М.: Финансы и статистика, 2000.	ЗМ 1.1
8. Статистика. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та самостійної роботи студентів. – К.: КДТЕУ, 1997.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
9. Толбатов Ю. А. Загальна теорія статистики засобами EXCEL: Навч. посіб. - К.: Четверта хвиля, 1999.	ЗМ 1.1
10. Экономическая статистика: 2-е изд./ Под ред. Ю.Н.Иванова. – М.:ИНФРА – М, 2004.	ЗМ 1.2
2. Додаткові джерела	
1. Кевиш П. Теория индексов и практика экономического анализа: Пер. с венг. – М.: Финансы и статистика, 1990.	ЗМ 1.2
2. Парфенцева Неля. Міжнародні статистичні класифікації в Україні: Впровадження й використання. – К.: Основи, 2000.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
3. Большой экономический словарь / Под ред. А. Н. Азрилияна. – 2-е изд., доп. и перераб. – М.: Ин-т новой экономики, 1997.	ЗМ 1.2
9. Социальная статистика: Учеб./ Под ред.. И. И. Елисеевой. – М.: Финансы и статистика, 1997.	ЗМ 1.2
6. Елисеева И. И. и др. Международная статистика: Уч. пособие / И. И. Елисеева, Т. В. Костеева, Л. И. Хоменко. – Мн.: Выш. шк., 1995.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2

1	2
3. Методичне забезпечення	
1. Колесник Т.Н. Методические указания и задания к контрольной работе по социально-экономической статистике. – Х.: ХГУ.-1991. - 32с.	ЗМ 1.2
2. Колесник Т.Н. Методические указания к решению практических заданий по социально-экономической статистике. – Х.: ХГУ.-1992. - 20с.	ЗМ 1.2
3. Колесник Т.Н. Методические указания и практикум к решению заданий по социально-экономической статистике. – Х.: ХГУ.-1994. - 20с.	ЗМ 1.2
4. Колесник Т.М. Методичні вказівки до рішення практичних та контрольних завдань з загальної теорії статистики. – Х.: ХДУ. – 1995. - 16с.	ЗМ 1.1

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Статистика» (для студентів 2 курсу денної та 3 курсу заочної форм форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», за галуззю знань 0305 «Економіка та підприємництво» та напрямів підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства», 6.030509 – «Облік і аудит»).

Укладачі: Тетяна Миколаївна Колесник,
Ольга Вікторівна Шахова.

План 2009, поз. 606 Р

Підп. до друку 25.06.09
Друк на різнографі.
Замовл. № 4650

Формат 60x84/1/16
Умовн.-друк. арк. 1,3
Тираж 15 прим.

Папір офісний
Обл. – вид. арк. 1,6

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12